

MAGYARÁG

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDÉNE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:
Dr. ZOLTÁN JENŐ

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul Viteazul 4.

Megkezdődtek a részletes tanácskozások a tientsini kérdésről Tokióban

(Tokió.) Az újabb jelentések szerint a tokiói egyezmény következményeképpen az általános kérdéseket illetőleg hétfőn reggel 9 óra 20 perckor kezdtük vették a további tanácskozások. — E tanácskozásokon résztvettek: Kato japán követ, Tanaka japán kiküldött, Craigie tokiói angol nagykövet, valamint, a tientsini angol főkonzul és az angol katonai attasé. A tárgyaások megkezdése előtt Craigie angol nagykövet felkereste Arita japán külügyminisztert.

A francia sajtó örömmel üdvözli a tokiói megállapodást

A francia sajtó egyhanguan kifejezett örömmel fogadja a tokiói megbeszélések eredményét és általános véleményük az, hogy ez az európai helyzetet is kedvezően befolyásolja a demokráciák javára.

Az „Excelsior” szerint a tokiói egyezmény Berlinben való ságos pánikot keltett, mert hiszen ezzel valószínűtlenné vált, hogy egy európai konfliktus esetén Japán az angolelleses blokkba csatlakozna és így nincs lehetőség arra, hogy az orosz haderőket két fronton kössék le. Anglia gyarmati szállításait is zavartalanul folytathatja háború esetén, mert hiszen éppen a japán bázisok voltak azok, amelyekről az angol gyarmatok felé vezető utak közvetlenül vezérelhetők.

Az Excelsior azt írja, hogy a tokiói egyezmény Berlinnek évek óta a legnagyobb csalódása, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy a moszkvai tárgyalások még mindig nem tekinthetők sikertelenül lezártnak.

A Republique szerint Anglia nyugodtan s megfontoltan jár el a tokiói tárgyalások során,

szem előtt tartva, hogy feladata mindenekelőtt az európai nyugalom biztosítása. Ha Anglia Tokióban vállalta azt, hogy Keleten presztizs-vesztés érje, úgy nyeresége Európában, a jelenlegi főfronton sokkal többet ér annál, mint amit ott veszített. Ugyanez a gondolatmenete a „Figaro” vezércikkének is, amely azt írja, hogy a hadvezetés alapelve mindig az, hogy egyszerre csak egy fronton vegye fel a harcot és oda koncentrálja minden erejét. Ez

volt Napoleon hadisikereinek titka is.

Létrejött a végleges szerb-horvát megállapodás

(Belgrád.) A szerb és horvát kérdésben létrejött a megállapodás. Cvetkovits jugoszláv miniszterelnök Macekkel történt előzetes megbeszélései révén a megállapodást megszüvegezték. Most már csak a szakértők folytatják megbeszéléseiket a részletkérdéseket illetőleg.

Fényes ünnepségek között adták át az alexandrettei szandzsákat Törökországnak

(Ankara.) Vasárnap zajlott le az alexandrettei szandzsák ünnepélyes átadása. Ankarában nagyarányú ünnepség volt, amelyen a török és francia csapatok is résztvettek. Este a várost kivilágították. A török kormány részéről beszédek hangzottak el a beszédekben a zillelékes töröktényezők leszögezték, hogy Törökország hű szövetségese marad Franciaországnak s békés viszonyban akar élni Szíriával. Az újabb jelentések szerint Alexandrette kikötőjébe angol szakértői bizottság érkezik, amely tanulmányozni fogja a kikötő modernizálási munkálatait. Szó van arról, hogy tengeri és légi flottabázist létesítsenek a kikötő környékén.

Tábornokok lázadása Spanyolországban Franco ellen

Iague tábornokot letartóztatták, Quisipo de Llano elmenekült

(Burgos.) A spanyol hivatalos lapban 21-én Franco aláírásával rendelet jelent meg, amely kommentár nélkül közli, hogy Quisipo de Llano tábornokot hivatalból elmozdították és minden katonai tisztségétől megfosztották.

en megállapították, hogy Quisipo de Llano tábornokkal az élén katonai koalíció jött létre, át akarja venni a hatalma. A mozgalom azóta élén belépett a kormányba. — Több tábornok ellen eljárás folyik, ezek a tábornokok egyelőre fel vannak függesztve hivatalukban.

(Burgos.) Franco tábornok parancsára tegnap Iague tábornokot, a lázadás egyik szervezőjét, letartóztatták. Quisipo de Llano tábornok Franciaország felé elmenekült.

Madrid.) Az esetleges zavargások elfojtása érdekében, szombaton sok tisztet és tisztelet ismét tegyverbe szó litottak.

Suner belügyminiszter minden gyülekezést betiltott, egész Spanyolország területén.

A varsói nuncius a Vatikánban

(Róma.) Marione bíboros államtitkár kihallgatáson fogadta Cortezi varsói pápai nunciust. Cortezi már több nap óta Rómában tartózkodik és ez idő alatt fogadta őt a pápa is.

Felesküdtek az a bán hadsereg tisztjei az oasz királyra

(Róma.) Az albán haderő tisztjei és altisztjei vasárnap letették a hűségüket s ezzel az albán hadsereg az olasz haderő tartozéka lett.

Vasárnap újabb tárgyalás volt Moszkvában

(London.) A Moszkvából érkező jelentések szerint a francia—angol—orosz megbeszéléseket tovább folytatták. A vasárnapi megbeszélésekről hivatalos jelentést nem adtak ki. A tárgyalásokat a napokban tovább folytatják.

Őrizetbe vettek egy bajai ügyvédet, aki 30 pengőért Németországba csábította a bácskai munkásokat

(Baja.) Tegnap a bajai rendőrség őrizetbe vette Barasits Antal dr. ügyvédet, aki feleségével együtt Németországból tért vissza.

Barasits szervezte, busás haszonnal, a megdöbbentő bácskai munkáskivándorlást. — A bácsalmási, kunbajai és hatymási családokat a németországi munkaalkalmak vérmes re-

ménységeivel, nagy ígéretekkel csábították el és Barasits ügyvéd a kivándorlóktól fejenként 30 pengő közvetítési díjakat szedett.

A hatóságoknak feltűnt a tömeges utlevélkérés, annál is inkább, mert a munkások kívánsága a hivatalosan megállapított németországi munkakör-
teken kívül volt. Barasits ja-

vaslatára 18 bácskai község munkássága úgy segített a dologon, hogy minden kis vagyonukat pénzzé téve, a magyar határszélre mentek és itt várták a szerencsés alkalmat, amikor Barasits megfelelő iratokat tud részükre juttatni.

Némelyek szerint 800 embert csempészett ki ily módon Barasits dr.

Öngyilkossági hullám Angliában

Dr. W. H. Whitehouse, Le-wisham londoni kerület törvényszéki orvosa, egy halottkémiai tárgyalás során kijelentette, hogy Angliát újabb öngyilkossági hullám sepi végig. Az öngyilkosságok feltűnő szaporodása szerinte a háborús rémhírek által előidézett általános nyugtalansággal és izgalommal áll összefüggésben.

Az angol kommunisták felvételüket kérték a munkáspártba

(London.) — A kommunista párt levelet intézett a munkáspárthoz és felvételét kérte a pártba. Pollit, a kommunista párt titkára hangsúlyozta, — hogy a mostani körülmények kiváltképpen megokolják a csatlakozás szükségességét.

Megőrült a szerelmes leány — barátja a Dunába ugrott

(Braila.) Gropeni községben egy Marioara Scarlet nevű gazdag leányt szülei hozzáakarták adni egy korcsmárhoz, de a leány, aki Ion Amza szegény fiút szerette, öngyilkosságot kísérelt meg. A Dunába ugrott, ahonnan kihalászták. A leány bánatában megőrült. Ion Amza amikor tudomást szerzett arról, hogy imádottja eszét vesztette, a Dunába vetette magát, ahonnan holtan emelték ki.

Stanio!-papir, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Ede cégnél, Piaja Mihai Viteazul 4.

Ismét szabaddá teszik az autófuvározást a rövid távolságu körzetekben

(Bucuresti.) A legfőbb szállítási tanács és a CFR között hetteket óta folyik a vita a gépkocsifuvározás kérdésében. Egyfelől a gazdasági termékek jobb értékesítése és a falvak olcsó ellátása érdekében a kormány a szállítás olcsóbbítását kívánja, amivel szemben a vasut véd a jogait. A napokban a szállítási tanács újabb ülést tartott, amelyen azt a kérdést vitatták meg, hogyan lehetne a tehergépkocsiforgalom és a vasut érdekeit összeegyeztetni, mert az új közfuvározási rendszer körül zavarok mutatkoznak. Macovei vasuti vezérigazgató kitartott eredeti álláspontja mellett és legfeljebb a gépkocsifuvárosok részére előírt formák egyszerűsítésébe hajlandó beleegyezni, ha ez nem megy az ellenőrzés rovására. A vasut részére megállapított 75 banis illetékről nem hajlandó lemondani, mert a CFR 350 millió leit fizetett az országutakon való fuvározás jogáért. Ezzel szemben Constantin Angelescu volt bankormányzó, a szállítási tanács elnöke azt vitatta, hogy a szállítás terén már azért is támogatni kell a magánkezdeményt, mert a CFR egymagában nem képes az ország úthálózatát nemzetgazdasági és katonai szempontból megfelelő mértékben kihasználni és kibővíteni, valamint karbantartani. A szállítótársaságok nevében Titus Georgian azt javasolta, hogy 300 kilométeres körzetben tegyék teljesen szabaddá a gépkocsifuvározást, miután ilyen kis távolságokra a vasuti szállítás amugysem fizetődik ki és így a teherautók nem jelentenek versenyt a CFR részére. Ezenkívül az autófuvározással kapcsolatos közterhek csökkentését kérte a fuvározók képviselője, azzal az indoklással, hogy a tehergépkocsik önköltségét azonosítást kell tenni a vasutával, mert csak így lehet olcsó szállítást elérni. Végül is a szállítási tanács elvben elfo-

gadta a magánszállítók álláspontját és ebben az értelemben fog javaslatot tenni a kormánynak.

Lord és lady Astor "leépit"

Takarékosságból kiköltöznek hies kastélyukból

(London.) Lord és lady Astor az ismert politikus házaspár elhatározta, hogy takarékosági okokból elköltözik hies clivedeni birtokáról. Cliveden az angol „felső tízezer” legelső kastélyai közé tartozott és mind vendégszeretetről, mind fényűző berendezéséről ország-szerre híres volt. A régi nemesi kastély 1849-ben leégett, de

azután még pompásabban építették újjá. Astor lord 1906-ban örökölte, amikor megnősült. Az elmúlt években londoni politikai körökben sokat suttogtak arról, hogy valóságos politikai klikk alakult a clivedeni kastélyban és ez a csoport a kormányra is nagy befolyást gyakorol. Különösen az angol külpolitika irányában.

Szönik az asszony

Egy szalontai asszony megszökött térjétől az unokaöccsével 10 ezer leiel és 5 éves kistiával

(Nagyszalonta.) Tegnap délelőtt megjelent a szalontai államrendőrségen Kajtor Lajos General Cristescu ucca 43. sz. alatti lakos és elpanaszolta Debeu rendőrfőnöknek, hogy felesége született Oláh Erzsébet, akivel hat évvel ezelőtt kötött házasságot, tegnap megszökött.

A hűtlen asszony helyett a férj restelte a dolgot, mert nagyon szégyenlősen mondotta a feljelentés során, hogy nem csak az asszony ment el, hanem a szekrényben levő 10.000 lei készpénz is.

Most se ház, se pénz, se asszony, se gyerek.

Az asszony ugyanis az 5

éves kisfiút is magával vitte.

— Most kit sajnál — faggatták a rendőrségen —, az asszonyt, vagy a pénzt?

— A kisfiamat — mondja nagy busan a magára maradt Kajtor Lajos — legalább azt ne vitte volna el.

— Talán összeveszték.

— Dehogy vesztünk — válaszol kissé elgondolkozva Kajtor Lajos, — úgy volt kérem, hogy az ősszel, amikor behívtak hadgyakorlatra, az asszony körül sokat forgolódott unokaöccse, Oláh József... Amikor hazajöttem figyelmeztettek is a szomszédok... Nem hittem a pletykának. Biztam az asszonyban, saját unokaöccsével

gondoltam — csak nem fogja hites urát megcsalni. Tegnap este, amikor hazajöttem a cséplőgéptől, hát az asszonynak hűlt helyét találtam. A szomszédtól kellett hallanom, hogy az asszony összeszedte ruháját és elment... Átszökött kisfiammal és Oláh Józseffel a határon.

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroiescu), a nagyállomástól alig 5 percnnyire, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8—10-ig Str. Franceza 18

HETKOZNAPI JEGYZETEK

Szöke, jóalaku és 17 éves. A gétaknál szoktam látni. Al-landóan meg van a maga ud-vara. Rendes, hozzáillő fiuk, nem is gazdagok és nem sze-gények. Most végezte el, ha jól tudom, az iskoláit és már néhány év óta verseket ír.

Itt meg kell álljunk. Itt szeretném, ezen a hasá-bon elmondani neki, amit élő-szóval nincs módomban, mi-vel személyesen nem isme-rem. Itt akarom neki elmon-dani, hogy népiesen fejezzem ki magam, ami már régóta a begyemet nyomja. Verseket ír. Verseket, tizenhétéves életé nek kis fájdalmairól és örö-meiről. Verseket, a szó gra-matikai értelmében. Ez még nem volna baj. De ezeket a verseket beviszi a kiadóhiva-talba és odaadja a szerkesztő urnak. Az feladja a szedőte-rembe és a vers belekerül az újságba. Esetleg csak egy lé-nia választja el a halomra gyilkolt kínai és spanyol cse-cseméktől. Esetleg ugyanarra az oldalra, ahol emberek ölik egymást. Ahol békét biztosító és romboló szerződéseket köt-nek és bontanak fel. Nem érzi, hogy milyen paradoxon ez? Lehet, szabad most verset írni egyéni kis tizenhétéves fájd-alomról és vágyakról? Ma, nem bucsu kell az iskolapa-doktól. Nem bárányfelhő és nem soha át nem érzett fájd-alom és soha el nem szenvedett éhezés.

Ma vers kell. Vers, amely-ben minden szónak súlya le-gyen. Vers, amely ostromozza mindezt, ami rossz. Ma harsog-nia és robbania kell a vers-nek.

Nem olvasta József Attila verseit? Nem ismeri Várnai Zseni élettől lüktető sorait? Mert ha igen, akkor bevallom őszintén, nem értem magát. Kedves. Ezzel nem azt akarom mondani magának, hogy úgy tegyen mint egy ismerősöm, aki nagyon tehetséges hege-dűs. Egyszer egy külföldi uta-zása alkalmával halotta hege-dűlni Jehuda Menuhin-t. Ami-kor hazajött, azt mondta nem vesz a kezébe többet hege-dűt. Ő sohasem fog tudni úgy játszani s akkor nincs semmi értelme, hogy tovább tanul-jon. Nem. Én nem ezt mon-dom. Irjon verseket. Irjon, de csak fiókja számára.

S majd amikor úgy érzi, hogy megtalálta azt az irányt, amelyen haladnia kell, ami-kor már a versei nem lesznek kis belső vívódások és gondo-latok, hanem csak az eddigi szűk körben fog mozogni, te-hát amikor felismeri önmagát, akkor vigye be azt a verset a szerkesztőségbe. És ha nem közlik az se baj. Ha majd visz-szaadják azzal, hogy: — Ejnye kislány, hogy jut magának eszébe szociális nyomorról,

Szárazbab + tökmag = disznótoros vasora

Beszámoló egy nagyjelentőségű magyar találmányról a növényhusról

(Budapest.) Évtizedek óta számtalanszor kísérleteznek a vegyészek egy kis huspótló-szer feltalálásával és sokan próbálkoztak az u. n. növény-hus felfedezésével. Az ilyen ta-lálmányról a gyakorlatban ed-dig mindig kiderült, hogy nem tökéletes.

Mint ez a tudományban any-nyiszor megtörtént, most is a véletlen segítségével oldódott meg a probléma. Egy fiatal megantisztviselőnek, névsze-rint Nagy Jánosnak sikerült tisztán növényi anyagból ké-szült elsőrendű huspótlószer-t készítenie.

Mielőtt a nagyhorderejű ta-lálmány felfedezésének érde-kes mozzanatait ismertetnénk, az alábbiakban a feltalálónak egy hiteles okmányát közöljük itt másolatban.

„A növényhús kétségtelen-nül jelentős és hatalmas perspektívájú magyar talá-lmány, mely iránt interven-ciónkra a legkompetensebb körök érdeklődnek és ko-moly megfontolás tárgyává teszik annak bevezetését, melyhez minden komoly re-mény meg is van. Mi kész-séggel igazoljuk, mint orszá-gos feltalálói érdekképvise-lei, hogy Nagy János meg-érdemli a támogatást, hi-szen találmányának sikere kézenfekvő és csak a közel jövő kérdése annak eredmé-nye. Tisztelettel Magyar Fel-találók Országos Szövetsé-ge, Bálint István ügyvezető igazgató.”

Középtermetű, jómegjelené-sű, 40 év körüli férfi Nagy János. Arra a kérdésünkre, mi adta neki az ösztönzést ki-sérleteinek megkezdésére, ezt válaszolja:

— Néhány év előtt olvas-tam egy külföldi lapban ha-sonló tápszer felfedezéséről. Később sokat gondolkodtam ezen a cikkeken, a fizetésem ki-csiny volt, minden el kellett követnem tehát, hogy csalá-domnak enni adhassak. Kísér-leteztem mindenféle növény-nyel, próbálkoztam burgonyá-val, kalarábéval, sárgarépával, az eredmény azonban senki-nél sem volt kielégítő. Néhány héttel ezelőtt azután, amikor száraz babból és tökmagból készült kivonatkeveréket sü-töttem ki kevés zsirban, azt tapasztaltam, hogy a keverék íze semmit sem különbözik a hus ízétől.

— Aznap este egy régi bará-tomat vártuk disznótoros va-csorára. A feleségem vidéki

rokonaitól vártunk ugyanis disznóölésből származó „ha-zait”. A várva-várt csomag azonban egyre később. Késő délután elhatároztam felesé-gemmel együtt, hogy találmá-nyomból készítsünk disznóto-ros vacsorát. Így is történt. Este nagy adag párolt káposz-tával körítve találta fel fele-ségem a „mühurkát”. Étkezés után vendégünk kijelentette, hogy ilyen jó hurkát eddig még sohasem evett. Összemo-solygtunk feleségemmel. A gyakorlat igazolta találmá-nyom sikerét: Elkészítettük a „huspótlót”.

— Azonnal érintkezésbe lép-tem a Magyar Feltalálók Szö-vetségénél Bálint István ügy-vezető igazgatóval, aki a leg-szívélyesebben fogadott. Ott nyomban kipróbálták találmá-nyomat.

Nagy János most táskájából kis cellofánba csomagolt na-rancssárga port vesz elő. Büsz-kén mutat rá, majd így foly-tatja:

Ebből a porból pogácsákat

készítettünk. Néhány jelenle-vő ur megízlette és kijelentette hogy

megfelel a legfőbbkéletesebb husnak.

Azóta természetesen folytat-tam a kísérletezést. Különböző fűszereket kevertem a „hus-pótlóhoz” és most már ott tartok, hogy találmányomnak a tápértéke, a szakértők sze-rint, a liba husával vetekszik. Amellett minden vegetáriánus részére is pótolja a húst, mi-után a huspótlóból készült töltelék a hus vagy kolbász él-vezésének illuzióját kelti és ennek ellenére növényi étel. A külföld is erősen érdeklő-dik találmányom iránt. Egy európai államtól már kaptam is ajánlatot és ez az ország a gyarmati katonasággal szeret-né megkedveltetni a „növény-hust”.

Nagy János elmondta még, hogy tárgyal egy magyar ér-dekképviseléssel. Azt szeretné, ha találmánya legelőször ide-haza aratna sikert.

Hátulról lötték le a tanitót

Titokzatos gyilkosság történt a mehedintmegyei Bala de Sus község határában. Tegnap haj-nalban a zölök felé vezető or-száguton holtan találták Mihai Popescu falusi tanitót. Megál-

lapították, hogy a tanitót há-tulról lötték le egy vadászfegy-verrel, de a csendőrség nyomo-zása a gyilkos kézrekerítésére, mindeztideig eredménytelen.

Béka a kenyérben

(Jasi.) Az egészségügyi szol-gálatnál egy férfi jelentkezett egy kenyérrel, amely kenyér-ben egy békát talált. A ke-nyérbélyegből megállapították, hogy az a Rubin-féle sütődé-ben készült. A hatóságok meg-

indították a nyomozást, hogy vajjon nem a Rubin-cég kon-kurrenciája egy munkása se-gítségével állította elő azt a kenyeret, hogy a Rubin sütő-dének kellemetlenkedjék.

Barackkal etetik Győrön a sertéseket, olyan olcsó

(Győr.) — Kecskemét után Győr vidékén terem az ország-ban a legtöbb barack. Mintegy 200 vagonra lehet becsülni a környék évi baracktermését.

Ebben az óriási felhozatal-ban a termelők elkeseredetten látták, mint zuhan szinte perc-ről-percre a barack ára, amely nek kilóját 8 fillérért veszte-

gették, sőt a legprimább minő-ség ára is mindössze 16 fillér volt.

Vevő azonban így is alig akadt s a gazdák, akik már teg-nap a felhozatalnak több mint felét eladatlanul voltak kény-telenek visszavinni, a sertések-vel etetik fel a zamatos, de ér-tékesítetlenül maradt barackot.

elnyomásról, háborúról és ki-omló embervérrel verseit írni? Ez lesz a bizonyítéka an-nak, hogy igenis, most már

tud verseit írni. És addig írja szorgalmasan a verseket és igyekezzon meg-találni önmagát. Most eléged-

jen meg azzal, hogy bájos jó-alaku és tizenhét éves.

Üdvözl

MELIUSZ JÓZSEF:

JELKÉP ÉS TARTALMA

Igen időszerűen követelte szentimrei Jenő a Brassói Lapok hasábjain az erdélyi jelképet, vagy eszményeket, legfőbb és legszentebb ügyeink tükrét, harcaink ösztönzőjét. Nem kellett soká keresgelnünk, hogy felfedezzük: Időszerűbb jelkép a romániai magyar kisebbség számára nem akadhat, mint a most kilencven éve halott Petőfi.

Mi, kiknek szíve egyedül a magyar haladás ügyéért dobban, bátran mondhatjuk: Petőfi bennünk lakozik. Ha valahol elhomályosították Petőfi ragyogó emlékét, a magyar nép mindig kiást a ködből, hogy újra fénybe borítsa. Az országosan kibontakozó Petőfi emlékezést is az erdélyi magyar népretegnek s köztük a munkásságnak évek óta egyre növekvő Petőfi kultusza érlelte a köztudatban, hogy figyelmeztessen:

E jelkép teremtheti meg szétszakadozott társadalmunk benső összefogását, a magyar munkásság és parasztság összefogását az értelmiségi dolgozókkal.

Mintha a történelmi véletlen is csak hangsúlyozni akarná: Petőfi halálának kilencvenedik évfordulója egybeesik a francia forradalom kitörésének százötvenedik évfordulójával s mintha e két, júliusban zajló évfordulóban az eszmék bölcsője és a nagyra nőtt fiúk találkoznának. Hiszen Petőfi 1789 izsított a nemzeti forradalmárrá és az Emberi Jogok Kiáltványának szerzője — hogy se elnyomót, se boldogtalan embert nem kívánunk Franciaország földjén. Bár bontakozna gyümölcse e példa az egész földön s borítaná be az erények szeretete és a boldogság. A boldogság, Európa új eszméje.

A francia forradalom a szenvedő európai népeknek a boldogság eszméjét hozta el. „Tudja meg Európa — írta Saint Just az Emberi Jogok Kiáltványának szerzője — hogy se elnyomót, se boldogtalan embert nem kívánunk Franciaország földjén. Bár bontakozna gyümölcse e példa az egész földön s borítaná be az erények szeretete és a boldogság. A boldogság, Európa új eszméje.”

Boldogságon pedig a százötven éve tartó s Európára kiszélesedett francia forradalom jelszavainak beteljesedését értjük, a Szabadság, Testvériség és egyenlőség valóra válását. És kik harcolhatnak ezért negyszerűbben, mint épp a szabadság nélkül valók, a testvériséget szomszuhozók és az egyenlőtlenség alatt senyvedők? Martinovicsék vértanúsága és hatvan keserű, Habsburg igában töltött év kellett, hogy a párisi 1789 Budapesten márciusra váljék és olyan úst köst hozzon a dunai tájak fölé, mint Petőfi. De nem véletlenekekről van szó. Petőfi eszmévilágát a magyar népet és

a francia forradalom elemeiből építette. A néptől és a francia forradalom szellemi előkészítőitől szerezte mivelttségét egy világra szóló magyar demokratikus tudatot pallérozva. S hogy a magyarságnak 1789 szellemével való találkozása valóban mit jelentett, semmi sem jellemzi jobban, mint egy Petőfi alkotta szó, mely a francia forradalom politikai fogalmazásán is tulmu-

latva,

mindent, ami emberi, tehát haladó, magában foglalva így hangzik: Világsszabadság.

Ily tömören, hatalmasan és maradéktalanul egyetlen szóban az emberi boldogság végső célját a világ egyetlen költője, egyetlen nyelve nem tudta összefoglalni. Erre pedig mi, akiktől Petőfi örökségét nem vitathatja el senki, büsz-

kék lehetünk.

A Szentimrei idézte jelkép tartalma tehát valójában 1789 idézésével válik teljessé, annál is inkább, mivel Petőfi maga s a magyar szabadságharc a népek szabadságának közös ügye révén emelkedett történelmi nemlémmé.

Igen, Petőfi a mi jelképünk. A munkásságé, a parasztságé, a dolgozó polgárságé és a szellemi embereké egyaránt s e jelkép arra kötelez, hogy érvényesítsük a népek testvériségének eszméjét, de ugyanolyan eréllyel szálljunk sikra nemzeti jogainkért is, mert csak az az út vezet magunk s a népek boldogsága, a világ szabadsága és egyenlősége felé.

Bucurestibe szökött a zürichi polgármester rablója

Hárommillió lej értékű ékszert vitt magával

(Bucuresti.) — A bucurestii rendőrség táviratot kapott Svájcban, amely szerint a zürichi rendőrség gyanúja szerint az utóbbi idők legnagyobb zürichi betörésének tettese Romániába szökött. Az ismeretlen betörő, akiről nem tudnak

egyebet, minthogy feketehajú és középtermű, Heberlein volt zürichi polgármester villájába tört be és onnan közel 3 millió lei értékű ékszert rabolt el, legjavarást arany és platina karkötőket és gyűrűket gyémántkövekkel és egy ötven

gyöngyből álló igazgyöngysort. A távirat még hozzátézi, hogy a betörő legszívesebben gyógyfürdőkön és fürdőhelyeken dolgozik és ezért Romániában is elsősorban a fürdőhelyeken ajánlatos keresni.

Merénylet egy kínai lap szerkesztője ellen

Megöltek 25 kínait és egy amerikai

(Shanghai.) Husz kínai terrorista, Wang Chung Wei párt hívei, akik elhagyták Csang Káj Sek táborát és a japán táborba léptek át, szombat este megtámadtak egy a Csang Káj Sek kormányát támogató lap szerkesztőségét.

25 kínait és egy amerikai állampolgárt meggyilkoltak. Közbelépett a rendőrség is. A terroristák és a rendőrök között tüzharc fejlődött ki. A terroristák végül áttörték a korlátot és eltűntek. A tüzharc során 25 ember sebesült meg.

Hangos botrány mellett rovtimultu szélhámost leplezték le Bucurestiben

(Bucuresti.) Az állambiztonsági rendőrség letartóztatta Ion Dumitru 55 éves foglalkozás nélküli egyént, aki szélhámossággal foglalkozott. Ion Dumitru sorra járta a bucurestii belvárosi üzleteket, munkaügyi felügyelőnek adta ki magát, máskor pedig azt mondotta, hogy pénzügyminiszteriumi

felügyelő. A szélhámós birsággal és üzlet bezárással fenyegette meg a kereskedőket a legcsekélyebb hiba miatt is, mire tíz esetben a megrémült kereskedők pénzt ajánlottak föl. — Tegnap Ion Dumitru a Victoriei ut 91. szám alatti borkereskedésben jelent meg, a kereskedő azonban nem ijedt

Veszek
Ócska ólmo
Cím a kiadóban

Brückel
körzetvezető
Danzigban

(Berlin.) Hír szerint Hitler Bűrckel volt osztrák körzetvezetőt bizonyos közigazgatástechnikai kérdések megoldása miatt Danzigba küldte. A megbízás időpontja még ismeretlen.

(Varsó.) Az egyik lengyel lap értesülése szerint Greiser, a danzigi szenátus elnöke háromnapos vadászatra hívta meg Bruckhardtot, a danzigi népszövetségi főbiztos.

Iskolakönyvek kötését
a legolcsóbban vállalja a **PÁSZTOR EDE cég**
könyvkötészet, Piața Mihai Viteazul 4

Maguknak kérik a nagyváradi Munkásotthont a munkás és magántisztviselő céhek

Beadvány a 250 lejes közmunka-taxa csökkentése érdekében

(Nagyvárad.) A Román Nemzeti Munkásszindikátus, a közeli napokban kimondja feloszlását, miután a céhek megalkulása a szindikátus szerepét feleslegessé tette. Ezzel kapcsolatban

a nagyváradi munkás és magántisztviselő céhek beadványban fordultak Tataru királyi helytartóhoz és Georgescu ezredes prefektushoz

és kérik, hogy a Wilson uccai munkásotthont, amely eddig a Nemzeti Munkásszindikátus igazgatása alatt állott, adják át a céheknek.

A nagyváradi munkáscéhek és magántisztviselő céh beadványt intézett Chirila Augustin főpolgármesterhez a 250 lejes közmunka-taxa csökkentése érdekében. A beadvány a

nál is inkább elfogadható, mivel mi nem találjuk összeegyeztethetőnek, hogy egy szerény jövedelmű munkás vagy alkalmazott ugyanannyi megváltást

fizessen, mint egy dúsz jövedelemmel rendelkező gyáros vagy nagykereskedő.

Arra az esetre, ha a munkások és alkalmazottak a fizetés

helyett a közmunkák természetben való leróását vállalják, úgy kérjük, hogy ez semmiesetre se történjék szezon tartama alatt vagy fizetéses szabadságának élvezésekor, ha nem csakis akkor, ameddig a szakmák holtszezonja tart.

Kérjük még odahatni és félreérthetetlen utasítást adni, hogy a közmunkára jelentkező munkások és alkalmazottak egyes tulbuzgó alantasok által ne legyenek agyonhajszolva és emberi méltóságukban semmiesetre sem sértsenek meg.

Porig égett a toledói püspöki palota

(Toledó.) Borzalmas tűzvész pusztított Toledóban. Kigyulladt a toledói püspöki palota. A tűzoltóság kénytelen volt a palota ama szárnyát lerombolni, amely a püspöki palotát összeköti a toledói székesegyházzal, hogy a székesegyház történelmi értékű épületét megmentse. Vasárnap hajnali három órára a püspöki palota teljesen elhamvadt. A tűz a püspöki palota földszinjén lévő gyógyszerárak rakdarában keletkezett ahol a vegyszerek robbantak fel. A tűz ügyében széleskörű vizsgálatot vezetnek be a hatóságok.

Hudson külkereskedelmi államtitkár „magán” terve volt a Németországnak nyújtandó egymilliárdos kölcsönterv

(London.) Az angol sajtó hét fön megírja, hogy az egymilliárdos németországi kölcsön terve Hudson államtitkártól származik. Hudson külkereskedelmi államtitkár nyilatkozott a Daily Telegraphnak és kijelentette, hogy Wohltat német kereskedelmi tanácsossal csupán bizalmas magánbeszélgetést folytatott, míg a kölcsön ügye az ő elgondolása volt. Amikor erről nyilatkozatot adott, nem a hivatalos angol véleményt

nyilvánította. Chamberlain angol miniszterelnök egyébként magához rendelte Hudson külkereskedelmi államtitkárt, aki részletes jelentést tesz a közte és Wohltat tanácsos között folytatott megbeszélésről.

Hudson nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy elgondolása szerint az angol kormány sohasem mondhat le tengerentúli gyarmatairól és mandatárius területeiről s nem egyezhet bele semmiféle olyan elrende-

zésbe, amely az angol gyarmati mandátumok jogait csorbítaná. Így tehát nem lehet szó arról sem, hogy Németországnak visszaadják egykori tengerentúli gyarmatait. A gyarmatok helyett vélte ő felajánlani a kölcsönt. Hudson kifejtette az újábrók előtt, hogy emlékeztetés nyilatkozatáról se Chamberlain angol miniszterelnök, sem Halifax külügyminiszternek tudomása nem volt.

DIANA

erős izzadásnál mesváltás!

többek között — miután rámutat a munkásokat ért személyzeti adó, betegsegélyző taxa emelésre, gázalarc költségekre, stb. — a következőket mondja: A munkások és alkalmazottak teherbíróképességüknek maximumáig mentek el és — miután minden további reáramkandó teher az anyagi összeroppanás veszélyét hordja magában tisztelettel kérjük Önt, az adóvállomási iven bevalólt 21—60 év közötti munkások és alkalmazottak közmunka-megváltását nem a már meghirdetett napi 50 leivel,

Saját termései

FAJBOROK

kisüti pálinkák olcsó árban
1 liter jó aszfalt bor 10 Lei
3 „ vételel 9 Lei

Marghitai Uradalom berlerakata
Oradea, Piața Mihai Viteazul 1.
(Füchsi palota)

összeen tehát 250 leiben, hanem a legméltányosabban és maximálisan évi 50 leiben szíveskedjen megállapítani.

Abban az esetben pedig, ha ehhez a felsőbb hatóságok jóváhagyása szükséges, úgy kérjük ilyenértelmű kérésünket jóváhagyás végett az illetékes felsőbb fórumokhoz előterjeszteni azzal a kiegészítéssel, hogy a közmunka megváltása ne egyformán történjen az összes adófizetők számára, hanem progresszív alapon.

Véleményünk az, hogy ez an

Leugrott a teherautóból a részeg soffőr miatt és koponyaalapi törést szenvedett egy nagyváradi pékmester

(Nagyvárad.) Gerlanda Ioan soffőr teherautójával vasárnap délből 30 kirándulót vitt a fürdőbe. Az utasok fejenként 10 leit fizettek a soffőrnek. A fürdőben Gerlanda Ioan leitta magát és részeg volt, amikor visszaült a volán mellé. Az utasok közül néhányan már a fürdő közelében leugrottak a teherautóról, amely veszedelmesen kanyargott. Berkovits Lajos pék olyan szerencsétlenül ugrott le, hogy betörte fejét.

A söndörök utasítására a sebesültet beszállították a nagyváradi Zsidókórházba. Állapo-

ta életveszélyes valószínűleg koponyaalapi törést szenvedett.

Meghalt gróf Apponyi Rezső, Geraldine királyné nagybátyja

(Budapest.) Hirtelen meghalt nagyapponyi gróf Apponyi Rezső császári és királyi kamarás, Tolnamegye ny. főispánja és törvényhatósági bizottsági tagja, kápolnapusztai nagybirtokos. Az 57 éves főúr hosszabb idő óta betegeskedett és több szanatóriumban és klinikán kezeltette magát. Sokat járt Afrikában vadászatban és

Hétfő délutánig nem tért magához.

A soffőrt a rendőrség őrizetbe vette.

Staniol-papír, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok mindeh színben kaphatók Pásztor Ede cégnél, Piața Mihai Viteazul 4.

tetések okozták korai halálát. Az elhunytat özvegye báró Sommaruga Ida, testvérei, herceg Lichtenstein Frigyesné, szül. gróf Apponyi Irma gyázolja. Gróf Apponyi Rezső Geraldine volt albán királynénak nagybátyja volt.

(Stockholm.) Zog volt ex-király és Geraldine királyné Stockholmából Osloba utazott.

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 122

— Itt volt? — kérdezte Derrick. — Láttad őt?

A barna férfi kis batyut tett a földre, amely furcsán mozgolódott.

— Igen, uram, itt volt s leheltem majdnem érintette arcát. Durga istennő gyöngyét tette küszöbödre, hogy elpusztítson, de idejében elvettem Meg fogom bosszulni...

Derrick gyors pillantást vetett a mozgó batyura és összehúzta szemét.

— Mikor? — kérdezte sietve.

— Holnap éjjel.

— Nem. Várj, míg itt az ideje. Ha meglátod ajtómon a jelet, tudni fogod, mit kell tenned. De vigyázz, mert már keresnek...

— Tudom, uram. De ki találja meg a porszemét az uton, vagy a halacsát a tengerben? Ugy teszek, ahogy parancsolsz. A férfi élni fog, amíg jeledet meg nem látom, ajtódon, de holnap éjjel álmában meg fogja látni a halál rémítő képét...

XXVIII. FEJEZET

Billie Fagan veritékes arccal állott a Scotland Yard egyik szobájában. Willis felügyelő előtt. Nehezen szánta rá magát, hogy eljőjön, de végre is tiz fontról volt szó.

— Átkozott legyek, ha nem mondtam igazat — fejezte be hosszú előadását. — Szegény Fred még ma is ágyát nyomja ijedtében, úgy megrémítették a kigyók... Ha lenne olyan szives ezek után kiutaltatni a tiz fontot...

Willis elgondolkozva simogatta bajuszát.

— Merre ment az a hindu?

Billie a fületét vakargatta.

— Kissé nehéz megállapítani. Az eset, mint mondtam, Fulhamban történt s azt hiszem, Southfields felé tartott a fickó.

— Helyes — szólt Willis felügyelő — majd kiderül, igazat mondtál-e. Ha megtudok valamit értesítek és megkapod a tiz fontot.

Billie csodálódottan akart közbevetni valamit, de a felügyelő türelmetlen mozdulattal az ajtó felé mutatott.

Mialatt Billie Fagan szitkozódva hagyta el a rendőrség épületét, Willis végigsietett a hosszú folyosón, hogy jelentse az értesülést a rendőrfőnöknek.

Kétségtelenül fontos nyom volt ez és végre sikerről számolhat be a főnöknek. Nem tudta ugyan, hogy mi a hindu felbukkanásának jelentősége, de huszonnégy órával ezelőtt utasítást kapott, hogy vessen magát egy titokzatos hindu után. Sir Garret biztosan csodálkozni fog, hogy ilyen hamar eredményt ért el.

(Folyt. köv.)

A tudomány hősei: a majmok

Sikerrel kísérleteznek egy új gyermekparalízis elleni szérummal a majmokon

August Pettit, a párisi Pasteur intézet professzora fedezte fel a gyermekparalízis elleni szérumot. Majmokkal kísérletezett rajtuk próbálta ki a szérum hatását.

A Pasteur laboratórium több majommal rendelkezik mint sok állatkert. Majdnem 300 majom áll itt a kísérletezések szolgálatában és ezek közül 30 a dzsungel legkiválóbbjai közé tartozik.

Valóságos hősök ezek az állatok, az intézet és az orvostudomány hősei. Mindegyiknek van neve, legtöbbször majom nevek, de némelyiket a

„Diana” az izmok edzésére.

tudomány szótárából vett névvel keresztelték meg, pl.: „Virus” és „Toxina”.

„Virus” egyenesen Guinea dzsungeléből került ide a tudomány szolgálatába.

Egyik ázsiai gyarmaton a Pasteur intézet saját állatkertet létesített, olyan erdő kelles közepén, amely különböző majom fajtákban bővelkedik.

Innen származik „Toxina”.

„Mamadi” is csimpánz. 55 kgr., szelid és értelmes, egyetlen rossz szokása, hogy szembe kópi a neki nem fejsző személyeket.

Mamadi hős, őt oltotta be először Pettit, a gyermekparalízis bacilusaival, azután meggyógyította a lábbadozó állat vére átoltva beteg testbe, annak gyógyulását idézi elő. Így Mamadi vére sok kis gyermeket mentett meg nagyobb betegségtől, sőt gyakran a haláltól. Pettit professzor laboratóriumában Mamadi levegőztette rossz szokásait, most már önkényi kinyújtja kezét ketrecéből, ha látja, hogy készítik a vérvételre szánt szerszámokat.

Pettit professzor felfedezése előtt 33 százalék gyógyult meg ma 83 százalékra emelkedett a gyógyult esetek száma.

A szérum elterjedésének legfőbb nehézsége, hogy csak néhány napig konzerválható, így nehezen juthat el vidékre, vagy idegenbe, kivéve járványos eseteket.

Algirből indult ki az európai hóhullám A tömeg megrohmozta a jégüzleteket Északafrikában

(Páris.) Az Európát elborító hóhullámot egy sirokkó okozza, amely Marokkóban és Algirban dühöng.

Északafrikában a hőség el-

érte a 45 Celsius fokot árnyékban. A lakosság megrohant és szétrombolt több jégüzletet, mert felverték a jég árát.

Rádió műsor

KEDD

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, hiradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállás jelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhiradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Román zene lemezek. 20.30 Mandolinhangverseny. 22.15 Drozdowska Julia orosz dalokat énekel. 22.35 Tánclemez. 23.15 Vendéglői zene. 23.45 Hírek idegen nyelveken.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Ért. rend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Cigányzene. 13.40 Hírek. 14.20

Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemez. 15.30 Hírek. 17.20 Mésék. 17.45 Pontos időjelzés. 18.10 Zenekar. 19 Felolvasás. 19.20 Cigányzene. 20.15 Hírek. 20.25 Felolvasás. 20.55 Ének-számok. 21.20 Hangjáték. 22.10 Hírek. 23 Operaházi zenekar. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.30 Tánclemez. 1.05 Hírek.

24 óra alatt

KÖTÜNK KÖNYVEI

Pásztor Ede cég
könyvkötészetében

Apróhirdetések

ALLÁS

Masamódlány... magas fizetéssel augusztus 15-re állandó munkára felvesz König balanszálon.

Egy mindenés főzőnő felvétetik. Cim: Wittráel Gábor, Avram Iancu 6. 3239

Felötanulót felvesznek. Ambró Str. Holban 13. 3238

Mindenés főzőnő vagy bejárónő azonnalra felvétetik. Str. Reg. Ferdinand No. 17. „Ereca” szücsüzlet. 3206

Vidéki orvos háztartásának vezetésére mindenés szakácsnőt keres. Jelentkezni: Halmi, Piafa Unirii 12. 3204

Lapkihordót bevezetett helyre, lehetőleg gyakorlottat fixfizetéssel és mellék jövedelemmel felveszünk az esti órákra. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

VÉTEL-ELADÁS

Bontásból kikerült ócska anyagok eladók. Parcul cel Mare, Tisza-ház. 3241

Fajkoc 8 malaccal eladó. — Str. Bogrea 5-a. Püspöki-ut végén. 3240

Eladó háromkerekű teherhordó tricikli Cim a kiadóban. 3202

KÜLÖNFÉLE

TERHES NŐI VIZELETET veszünk 10 lei-ért kgr.-ként — Érdeklődni Szigeti István úrnál. Str. Ciorogariu 15, földszint 13—15 óra között. 3193

Elveszett a Nagyváradi és Félixfürdő-i uton csomagból egy női paróka. Megtalálójára 500 lei jutalmat kap a kiadóhivatalban megtudható címen. 3242

LAKÁS

Egyszobás, konyhás ház melék helyiségekkel és egy telek gyümölcsösével eladó. Alesdului ucca 2-a. Értekezni d. u. 5-től. 3157

Szoba, konyhás szuterén-lakás kéttagu családnak kiadó. Viz, W.C. benn. Str. Miron Cristea 10. 3215

Egyszobás uccai lakás kiadó Str. Cogalniceanu 2-c. 3189

Intelligens jómodoru ügynököknek szép jövedelmet biztosítunk helyi foglalkozással. — Cim a kiadóban 1126

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroiescu), a nagyállomástól alig 5 percnnyire, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8—10-ig Str. Franceza 12

NYOMATOTT PASZTOR EDE
CÉGNEL ORADEA